



Міністерство охорони здоров'я України
Тернопільський національний медичний
університет імені І. Я. Горбачевського
Міністерства охорони здоров'я України

**Матеріали X науково-практичної
конференції з міжнародною участю**

**НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС І
ОПТИМІЗАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ
ПРОЦЕСІВ СТВОРЕННЯ
ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ**

**присвячена пам'яті завідувача кафедри
управління та економіки фармації з
технологією ліків, доктора
фармацевтичних наук, професора
Тараса Андрійовича Грошового**

17-18 жовтня 2024 року

Результати. Запальні захворювання порожнини рота є одними з найчастіших захворювань людини. Патології пародонта у структурі стоматологічних захворювань посідають провідне місце та є надзвичайно гострою проблемою сучасної медицини. За даними ВООЗ, майже 90% пацієнтів, що звертаються до стоматолога, мають патології пародонта. Найбільш поширені запальні захворювання пародонта серед осіб молодого віку (85 % у віковій групі 18–24 років) та без належного лікування можуть призвести до передчасної втрати зубів. Внаслідок високої поширеності, швидкого прогресування та неоднозначності схем лікування актуальним є вивчення асортиментного складу стоматологічних лікарських засобів.

Сучасна номенклатура лікарських засобів, що застосовуються в стоматологічній практиці, досить різноманітна. Вона охоплює широкий асортимент лікарських препаратів, призначених для лікування і профілактики захворювань пародонту та слизової оболонки порожнини рота. Лікарські засоби, що застосовуються в стоматологічній практиці, відносяться до різних фармакотерапевтичних груп, відрізняються природою діючих речовин і рядом інших характеристик, зокрема видом лікарської форми.

Як відомо, вибір лікарської форми має істотне значення для забезпечення ефективності фармакотерапії різних захворювань. Багатьма клініцистами відзначається доцільність розробки для стоматологічної практики лікарських форм пролонгованої дії, які забезпечують тривалий період лікувального ефекту з поступовим вивільненням лікарських речовин. До таких лікарських форм відносять м'які лікарські форми.

У порівнянні з іншими лікарськими формами вони мають ряд переваг: легко наносяться на поверхню слизової оболонки порожнини рота, добре утримуються на ній і забезпечують тривалий контакт з обробленою поверхнею, значно пролонгуючи дію препарату.

Аналіз асортименту м'яких лікарських форм для лікування стоматологічних захворювань свідчить, що група А01А налічує 23 комбінованих та 39 однокомпонентних лікарських засобів. Встановлено, що серед препаратів виробництва України показання для лікування запальних захворювань порожнини рота мають лише 3 комбінованих м'яких лікарських засоби. Тому доцільним є створення комбінованих пролонгованих стоматологічних м'яких лікарських засобів.

Висновки. У зв'язку з цим розробка екстемпоральної м'якої лікарської форми, що відповідає сучасним вимогам ефективності та безпечності лікарського засобу для застосування в стоматологічній практиці, є актуальним напрямом наукового дослідження, що передбачає вирішення цілої низки питань, пов'язаних з вивченням та систематизацією стоматологічних захворювань, вибором діючих та допоміжних речовин, забезпеченням необхідних біофармацевтичних і реологічних властивостей композиції, нормуванням якості лікарської форми тощо.

ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ОСНОВИ-НОСІЯ НА БІОФАРМАЦЕВТИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ М'ЯКОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ФОРМИ ЦИМІНАЛІУ

Скупий І., Гладішев В., Лисянська А., Гладішева С.

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет,

м. Запоріжжя, Україна,

gladishevvy@gmail.com

Актуальність. Піодермія є найчастішою причиною звернення до лікаря-дерматолога. Основними класом антимікробних біологічно активних речовин, що використовуються в засобах зовнішнього застосування (за винятком антибіотиків, що мають вузький спектр дії та ризик виникнення резистентних штамів) є так звані шкірні антисептики. Загальним для препаратів цієї групи є широкий спектр антимікотичного та антибактеріального ефекту та неспецифічність механізму дії щодо клітин мікроорганізмів.

До представників цієї групи відноситься циміналь – пара-нітро- α -хлоркоричний альдегід, що використовується в медичній практиці у складі для терапії та профілактики гнійних ускладнень при пошкодженні м'яких тканин, для профілактики та лікування хвороб сечостатевого шляху, викликаних трепонемами, гонококами, трихомонадами. У СРСР циміналь був дозволений як лікарський засіб у формі розчину для уретрального введення (цидіпол) для терапії захворювань, що передаються статевим шляхом.

Виходячи з вищевикладеного, розробка м'якої лікарської форми з циміналем для терапії піодермій для топічного застосування – мазі є актуальним для фармацевтичної й медичної науки, дозволить розширити фармакотерапевтичний арсенал ефективних вітчизняних препаратів для дерматологічної практики.

Мета роботи. Біофармацевтичне обґрунтування раціонального складу м'якої лікарської форми циміналю для зовнішнього застосування.

Матеріали та методи. В якості носіїв для топічної лікарської форми циміналю нами досліджені носії-основи, що мають нешкідливість при зовнішньому використанні, високими споживчими властивостями, доступністю для українського виробника і вже використовуються у виробництві фармацевтичних і космецевтичних препаратів

З урахуванням доцільності високої дисперсності активних фармацевтичних інгредієнтів в м'яких лікарських формах для топічного використання і фізико-хімічні властивості циміналю, останній вводили в усі носії у вигляді поліетиленоксидного розчину, одержуваного при нагріванні.

Дослідження з вибору оптимального складу носія-основи м'якої лікарської форми циміналю здійснювали відповідно до плану однофакторного дисперсійного аналізу з повторними спостереженнями У усіх системах досліджували вивільнення циміналю, як один з найважливіших фрагментів встановлення біологічної доступності за методикою рівноважного діалізу по Кривчинському. Кількість активного фармацевтичного інгредієнта, який вивільнявся через 30 хв. від початку діалізу встановлювали спектрофотометрично.

Результати. Органолептична оцінка мазевих композицій та результати визначення колоїдної і термічної стабільності дозволила виключити із експерименту мазі на різновидах поліетиленоксидних носіїв. Отримані результати біофармацевтичної оцінки мазей з циміналем показали, що природа експериментальних основ статистично значимо впливає на вивільнення активного фармацевтичного інгредієнту з приготованих мазевих композицій.

Висновки. Науково обґрунтовано оптимальний склад мазі для топічної патогенетичної терапії піодермій з циміналем та композицію рослинних екстрактів ромашки, календулі, деревію та алое на емульсійному носії типу о/в, який забезпечує високий рівень вивільнення активного фармацевтичного інгредієнту і оптимальні біофармацевтичні і фармакотехнологічні властивості.

ОБґРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ В КОНЦЕПЦІЇ СТВОРЕННЯ БАГАТОКОМПОНЕНТНОЇ МАЗІ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ В ХІРУРГІЇ ТА У ДЕРМАТОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ

Тарасенко В., Кучмістова О., Соломенний А., Підлісний О., Ярош І.

Українська військово-медична академія,

м. Київ, Україна

vika.tarasenk83@ukr.net

Актуальність. Створення нових лікарських препаратів (ЛП), підвищення їх ефективності неможливо без всебічного дослідження ролі факторів, які здійснюють вплив на ступінь вивільнення лікарських речовин (ЛР) із лікарської форми (ЛФ), швидкість і повноту їх резорбції, місцевого або направленого впливу на тканини, органи і т.д., тобто

<i>Скутий І., Гладішев В., Лисянська А., Гладішева С.</i> ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ОСНОВИ-НОСІЯ НА БІОФАРМАЦЕВТИЧНІ ВЛАСТИВОСТІ М'ЯКОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ФОРМИ ЦИМІНАЛЮ	191
<i>Тарасенко В., Кучмістова О., Соломенний А., Підлісний О., Ярош І.</i> ОБГРУНТУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ В КОНЦЕПЦІЇ СТВОРЕННЯ БАГАТОКОМПОНЕНТНОЇ МАЗІ ДЛЯ ЗАСТОСУВАННЯ В ХІРУРГІЇ ТА У ДЕРМАТОЛОГІЧНІЙ ПРАКТИЦІ	192
<i>Тимочко А., Барна О., Грицишин Л., Бердей І.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ КОСМЕТИЧНОГО ЗАСОБУ ДЛЯ КОРЕКЦІЇ ВУГРОВОЇ ХВОРОБИ ПІД ЧАС ТА ПІСЛЯ ЛІКУВАННЯ РЕТИНОЇДАМИ	193
<i>Усенко Д., Каплаушенко А.</i> ТЕРМОДИНАМІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОБЕРНЕНО-ФАЗОВОГО ХРОМАТОГРАФІЧНОГО УТРИМАННЯ НАТРІЙ 2-((4-АМІНО-5-(ТІОФЕН-2- ІЛМЕТИЛ)-4Н-1,2,4-ТРИАЗОЛ-3-ІЛ)ТІО)АЦЕТАТУ	195
<i>Федоровська М., Жук К.</i> ОБГРУНТУВАННЯ МЕТОДУ ЗМІШУВАННЯ ФАЗ ПРИ ОПРАЦЮВАННІ ТЕХНОЛОГІЇ КРЕМУ	196
<i>Фізор Н., Фізор Л.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ЩОДО СТВОРЕННЯ СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ЛІКАРСЬКОЇ ФОРМИ З ВИКОРИСТАННЯМ ЛІКАРСЬКОЇ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ <i>ORIGANUM VULGARE</i> L. ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ КАРІЄСУ	197
<i>Хазанович А., Барна О., Грицишин Л.</i> ПЕРСПЕКТИВИ РОЗРОБКИ КОСМЕТИЧНОГО ЗАСОБУ У ФОРМІ ПОМАДИ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХЕЙЛІТУ	198
<i>Чубка М., Павлюк Б., Спеціальна Г.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ДОПОМІЖНИХ РЕЧОВИН НА ФАРМАКО- ТЕХНОЛОГІЧНІ ВЛАСТИВОСТІ МАСИ ДЛЯ ПРЕСУВАННЯ ТА ГУМОК ЖУВАЛЬНИХ ЛІКУВАЛЬНИХ	199
<i>Шпичак О.</i> РОЗРОБКА ПРОМИСЛОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ТАБЛЕТОК НА ОСНОВІ КАЛИНИ ЗВИЧАЙНОЇ ПЛОДІВ ЕКСТРАКТУ РІДКОГО	199
<i>Штрімайтіс О., Кухтенко О.</i> ВИЗНАЧЕННЯ РОЗЧИННОСТІ АДАПАЛЕНУ ТА ТРЕТИНОЇНУ	201
<i>Яременко В., Гой А., Гуреева С., Федоренко В., Бессарабов В.</i> РОЗРОБЛЕННЯ АМОРФНИХ ТВЕРДИХ ДИСПЕРСНИХ СИСТЕМ З ВИКОРИСТАННЯМ ПІДХОДІВ QUALITY BY DESIGN	202
<i>Яромій М., Половко Н.</i> ДОСЛІДЖЕННЯ РЕОЛОГІЧНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ГЕЛЮ З МАНГІФЕРИНОМ І ВОДНИМ ЕКСТРАКТОМ ЛЕСПЕДЕЦІ	203
<i>Beley N., Hachad Y.</i> COMPARATIVE STUDY OF THE DRUGS ASSORTMENT FOR THE LOCAL TREATMENT OF THE SKINS WOUNDS AND ULCERATIVE LESIONS ON THE PHARMACEUTICAL MARKETS OF SOME COUNTRIES	204
<i>Fizer L., Karpenko O., Pokynbroda T., Komarovska-Porokhnyavets O., Lubenets V.</i> ANTIMICROBIAL PROPERTIES OF MACROGOL-BASED OINTMENTS CONTAINING RHAMNOLIPIDS AND 4-AATS	204